

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2758

Vragen van het lid **Van Esch** (PvdD) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *installaties die het huishoudelijk verbruik van energie en drinkwater stevig kunnen reduceren* (ingezonden 3 april 2020).

Antwoord van Minister **Wiebes** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 13 mei 2020) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2581

Vraag 1

Kent u het bericht «Fries bedrijf Hydraloop grote winnaar op techbeurs in Las Vegas»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat vindingen als deze een grote bijdrage kunnen leveren aan het besparen van drinkwater en energie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Op welke wijze draagt u bij aan de ontwikkeling van dit soort installaties?

Antwoord 3

Het bedrijf Hydraloop heeft in 2018 subsidie gehad uit de MIT-regeling (haalbaarheidsstudie) en heeft ook gebruikgemaakt van de regeling Partners voor Water². Hiermee is subsidie verkregen voor een certificeringstraject voor de Amerikaanse markt. Ook kan Hydraloop waarschijnlijk van de WBSO gebruik maken.

¹ <https://nos.nl/artikel/2318101-fries-bedrijf-hydraloop-grote-winnaar-op-techbeurs-in-las-vegas.html>

² <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/partners-voor-water-pvw> HH

Vraag 4

Kunt u aangeven of installaties als deze gesubsidieerd worden in het kader van de SDE+(+) of andere subsidieregelingen op het gebied van energietransitie en verduurzaming? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Momenteel is er geen specifieke subsidieregeling voor deze technologie beschikbaar. Wel kan de technologie ingepast worden in renovatieprogramma's gericht op verduurzaming en daarmee meer bekendheid krijgen in de sector. Dat kan bijvoorbeeld door aan te sluiten bij de relevante netwerken van de Topsectoren of een programma als de renovatieversneller, waardoor ook installateurs, aannemers en woningbouwcorporaties de praktische toepassing kunnen afwegen.

Vraag 5

Bent u bereid de drempel voor aanschaffing van installaties als deze te verlagen via een financiële prikkel? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke termijn en wijze?

Antwoord 5

Ik geef er de voorkeur aan dat deze technologie eerst op enkele plaatsen wordt gedemonstreerd. Daarvoor is subsidie mogelijk via de regeling DEI+.

Vraag 6

Klopt het dat de terugverdientijd momenteel ongeveer tien jaar tijd is?³ Acht u het waarschijnlijk dat de terugverdientijd nog verder teruggebracht zal worden door de ontwikkeling van de energierekening, waterrekening en schaalvergroting bij de productie van dit soort installaties?

Antwoord 6

De terugverdientijd in het artikel is een schatting en alleen gebaseerd op de kosten van het systeem. Daarbij komen installatiekosten, die de terugverdientijd van de totale investering hoger maken (hoeveel hangt af van de wijze waarop aansluiting in bestaande woningen te realiseren zijn). Terecht wordt opgemerkt dat ook de prijs van (drink)water een rol speelt. Over het algemeen is het goed denkbaar dat bij verdere opschaling en bij koppeling met renovatieprocessen in de bouw de terugverdientijd verder kan worden teruggebracht met misschien wel meer dan 25%. Het is nu evenwel te vroeg om daar een goede uitspraak over te kunnen doen. De terugverdientijd is aanzienlijk korter in landen waar (drink)water een hogere prijs heeft. Hydraloop zal niet alleen voor de Nederlandse markt werken.

Vraag 7

Welke terugverdientijd acht u waarschijnlijk voor dit soort installaties?

Antwoord 7

Daar valt geen algemeen antwoord op te geven. Dat hangt immers af van de soort installatie, de plek waar deze geïnstalleerd moet worden en de prijs van alternatieven. Er zijn meer technologieën die een vergelijkbare reductie in energie en watergebruik kunnen realiseren.

Vraag 8

Wordt er bij de bouw van nieuwbouwwoningen rekening gehouden (bijvoorbeeld in de aanleg van leidingen) met de mogelijkheid om dit soort apparaten te installeren? Zo nee, bent u bereid dit onder de aandacht te brengen bij de vertegenwoordigers van de (nieuw)bouwsector?

Antwoord 8

Momenteel zullen aannemers geen rekening houden met deze technologie. Daarbij speelt bovendien dat de technologie ook te maken heeft met eisen aan tappunten voor drink- en «grijs» water in de regelgeving waaraan

³ <https://www.cobouw.nl/bouwbreed/nieuws/2019/02/eureka-waterrecycling-wordt-net-zo-gewoon-als-een-magnetron-101270226>

voldaan moet worden. Ook om die reden zou een demonstratie een goed idee zijn. Voorts zal ik dit thema onder de aandacht brengen van het platform zeer energiezuinige nieuwbouw.